

Zasady odpowiedzialności małżonków za długi

data aktualizacji: 2019.03.16 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Zgodnie z przepisami, za długi każdy z małżonków jest odpowiedzialny w takim zakresie, w jakim określają to zawarte umowy czy przepisy prawa. Odpowiedzialność ta zależy przede wszystkim od tego kto zaciągnął zobowiązanie (czy jeden z małżonków czy oboje), czy drugi małżonek wyraził zgodę na pożyczkę albo czy zadłużenie powstało w związku z prowadzeniem przez jednego z małżonków przedsiębiorstwa wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków.

Warto jednak podkreślić, że kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje, że oboje małżonkowie są odpowiedzialni solidarnie za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny. Odpowiedzialność taka jest niezależna od tego, w jakim ustroju majątkowym pozostają. Nawet więc istnienie pomiędzy małżonkami od momentu powstania małżeństwa rozdzielności majątkowej nie ma wpływu na jej istnienie.

Odpowiedzialność solidarna po stronie dłużników oznacza, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych. Wierzyciel może zaspokoić się ze wszystkich majątków małżonków, czyli w ustroju wspólności majątkowej z majątku wspólnego, majątku osobistego żony oraz majątku osobistego męża.

Przez zobowiązania zaciągnięte w sprawach wynikających z zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny należy rozumieć tylko te zobowiązania, które odnoszą się do normalnych, codziennych potrzeb rodziny, wymagających bezwzględnie zaspokojenia bez potrzeby podejmowania przez małżonków specjalnych decyzji. A zatem odpowiedzialność solidarną małżonkowie ponoszą za zakupy żywności, odzieży, środków czystości, wydatki ponoszone w związku z zajmowaniem mieszkania, korzystaniem z energii elektrycznej, gazu i wody.

Należy przyjąć, że regulacja ta nie obejmuje należności z tytułu zakupu samochodu czy też nieruchomości. Podobnie odpowiedzialność solidarna nie dotyczy należności za urlop wypoczynkowy. Nie mogą także być uznane za zwykłe potrzeby rodziny wydatki o charakterze inwestycyjnym, np. wydatki na remont mieszkania.

Z ważnych powodów sąd może na wniosek jednego z małżonków postanowić, że za zobowiązania zaciągnięte w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny odpowiedzialność ponosi ten małżonek, który je zaciągnął.

Za ważne powody mogą być uznane przykładowo ubezwłasnowolnienie jednego z małżonków albo powstanie pomiędzy małżonkami separacji faktycznej, np. w wyniku opuszczenia rodziny przez jedno z nich. Za ważny powód może być też uznane każde inne postępowanie małżonka naruszające dobro rodziny, niezależnie od jego źródła, np. wynikające z marnotrawstwa, niedoświadczenia, choroby umysłowej lub nieudolności.

Wnioskodawcą może być w takiej sprawie tylko jedno z małżonków - zarówno małżonek, który zaciągnął zobowiązanie w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny, jak również jego współmałżonek.

Co jednak istotne, wyłączenie odpowiedzialności solidarnej względem osób trzecich jest skuteczne, jeżeli było im wiadome.